

## УЛАСХООРОНДЫН ЕХЭ ХУРАЛДААН

Урдань Хитад оронхоо Россируусай ехээр зөөгдэдэг байхан ааб даа. Тиин энэ хоншуухан үнэртэй ургамалыг зөөдэг харгы зам Хитад, Монгол, Росси гүрэнүүдээр гарадаг, энэнь "Сайн зам" гэж нэрлэгдэдэг хэн ха. Энэ замыг хэрэглэн, аяншалга эмхидхэбэл, ехэл зохисотой гэнэн ханамжа, дурадхалнууд хүүлэй хэдэн жэлэй туршада хэлэгдэһэн байха. Энэ хэрэгые бээлүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэж, олон оронуудай түлөөлэгшэд дэмжэһэн тухайгаа мэдүүлээ юм.

Тиин байгша оной июлиин 1-дэ республикын Арадай Хуралай ехэ танхим соо "Сайн харгыг" хэрэглэн, уласхоорондын туризмыг хүгжөөлгэ" гэнэн темые зүбшэлгын эрдэмэй-практическа уласхоорондын конференци хүдэлмэрээ эхилбэ. Энэ ехэ хуралдаанда Россин Федерациин Залуушуулай хэрэгүүдэй, туризмын талаар комитетэй, ороноймнай хотонуудай аяншалга эмхидхэдэг эмхиин болон Монгол, Германи, США гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд хабаадана. Республикын Залуушуулай хэрэгүүдэй, туризмын талаар хорооной түрүүлэгшэ С.В. Мантуров элидхэл хэбэ. Элидхэлыг зүбшэн хэлсэлгэ эхилээ. "Сайн зам" гэнэн проектын дэмжэгдэбэл, манай республикада туризм

мые уласхоорондын хэмжээндэ эмхидхэхэ арга боломжонууд олгогдохо байна бшуу. Ушар юуб гэхэдэ, "Сайн зам" Верхнеудинск (мүнөөнэй Улаан-Үдэ), Хяагта хотонуудаар гарадаг байгаа ха юм. Тиимэһээл тус хотонууд аяншалгын маршрудай гол газарнуудын болохо байна бшуу.

Уласхоорондын хуралдаанда хабаадагшад Ивалгын дасанда, Зүүн зүгэй эмшэлэгын түбтэ, Хяагта, Гусино-озёрск хотонуудта хүрэхэ юм. Июлиин 7-до Байгал далайн эрьедэ түгэсхэлэй "түхэрээн шэрээ" үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

С. РИНЧИНОВ.

Дэлгүүрэй экономикадо хүсэд ороодүй байхада, үбэлэй хахадта үбэниинь дууһажа, Харганагай хаалишадай хүшэр байдалда ороһон ушар нэгэтэ бэшэ лэн. Тэжээл бэдэрхэ элшэнүүдые иишэ-тиишэнь эльгээжэ, дабхар гарзада орожо байгаад, холоомо, силосээр үлэ залгуулжа, үхэр малаа түһэрхэнөөр ондо оруулдаг байганиинь мэдээжэ.

Гүрэнэй талаһаа урьһаламжа үгтэһэн аад, хожомын ядаһан шадаһан ажaxyнуудые "хүлисэдэй" сагта зарим дарганар нэтрэдэг, "тэрэмнай ябуулгатай, бэрхэдэ энэ тэрэ юумэ эрижэ абашаба" гэжэ хүдэлмэришэдэньшые баяртай ябадаг ушар байгаа.

Галсан Доржиев хоёр уһална. Галсан Цырегорович олон жэлдэ отделение эрхилэг-шээр, үбһэншэдэй бригадираар хүдэлһэн дүршэл ехэтэй болоһон хүн.

2-дохи отделенидэ (Дунда-Бүхэн) Станислав Суглов, Евгений Батышев, Валерий Кондаков гурбан сабшалан уһалдаг.

3-дахн отделенидэ (Доодо-Бүхэн) Михаил Хамуев, Игорь Кузьмин, Олег Вакуленко гэгшэд яһала амжалтатайгаар хүдэлһэн.

Танай тухайламжаар нэгэдэлтнай хэдэ центнер үбһэ абаха гэжэ хананат? - гэжэ асуубабди.

Дүн тээрээ нэгэдэлтнай 17 мянган центнер үбһэ абаха аргатай

## ХОЁРДОХУ УНААРАЙГАА ДҮҮРГЭХЭМЬ

Тарья талханай гандаа һаань, голомжодо гаргаад, бүри амар малаа тэжээхэбди. Гүрэн зоноо гураажа алахагүй даа, - гэжэ тоомоо талһаран хэлэхшые хүн байгаа. Оролдоодшые өөртөө абажа бэшэ, харин хамтын амбаар руу ябуулжархиха сагта хүнэй харюусалга имэрхүүл байгаа гэе.

Мүнөө экономика байдалай хэды хүндэ хүшэр болошые һаа, хүдэлмэришэн хүнэй харюусалга эрид хубилаа. "Заһаһан толгойһоо үжэдэг" гэжэ ород арадай үгэ байдаг. Ямаршые ажыхын ядарал болон амжалтада хүтэлбэрилэгшэдэй горитойхон хубита байдаг байха.

Сэлэнгын аймагай таряашанай ажaxyнуудай С.М.Кировэй нэрэмжэтэ нэгэдэлэй ахамад агроном Василий Петрович Яковлев ингэжэ хөөрлэнэ:

1100 гектар нуга сабшаланмнай эртын хабарһаа уһалагданхай. Эгээ мүнөө үедэ 1000 гектар газарын хоёрдохидо уһалжа үрдинхэйбди. Ушар имэһээ ажалнай яһала урагшатай, дүршэлтэй уһалагшад хүдэлһэн гэжэ тэмдэглэмээр. Жэсээлхэдэ, 1-дэхи отделенидэ (Харгана нууриин) Ринчин Бадмаев

гэжэ хананаб. Зүгөөр үбһэ хуряаха техникээ бээлхэхэ талаар шийдхэгдээгүй асуудалнууд олон. Того, түлишэ, запас хэрэгсэлүүдэй талаар үшөө юуныше шийдхэгдээгүй мүнөө болотор байһаар. Үбһэндэ орогторнай һара хүрэхгүй саг үлэшэбэ.

Мүнгэтэй һаа, юумэн одохоор. Тээд мүнгэнэймнай асуудал хэлсээтэй лэмнай даа. Түлишэ директорнай олохо боложо байһан хэбэртэйгша.

Хэдидэ үбһэ хуряалгадаа орохо гэжэ хараанабта?

Июлиин 15-да гэжэ хараалаад бээлхэхэ хэнэбди. Шийдэжэ орогторгүй 20 болоно бээ даа, - гэжэ ахамад агроном Василий Петрович хэлэһэн.

Таряашанай ажaxyнуудай Кировэй нэрэмжэтэ нэгэдэл хожомын эдэ хоолой зүйлоор бусаахаар корпорациһаа миллиард гаран түхэригэй урьһаламжа абажа, хабарынгаа тарилга амжалтатайгаар түгэсхөө. Үшөө ехэ үридэ ажыхыгаа оруулхагүйн тула нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд ноос арга боломжонуудаа бэдэрһээр.

Ж.Ж.И.И.И.

## Тобшо мэдээсэлнүүд

### АЛИНДАНЬШЫЕ ХОХИДОЛТОЙ

Мүнөөнэй экономика хүндэ байдал нураасалай, элүүрые хамгаалгын болон бусад эмхинуудэй хүдэлмэрилэгшэдтэ хэды бэрхшээл ушаруулааб даа. Үгытэй ядуу байдалда ороходоо, тэдэнэр ажабайдалаа заахашые хайжаруула найдалтайгаар буруушаалга, буһалгаала хэнэ.

Тээд энэнь обществодоншые, өһөдтэньшые горитой хохидолтой байна. Нёдондо Улаан-Үдэ хотодо арадай нураасалай болон элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдэй буһалгаанда 7,6 мянган хүн хабаадажа, хамта 21 мянган хүнэй хүдэлмэриин үдэр хаягдаа. Энэ жэлэй эхинһээ хойшоншые тиймэ буһалгаанууд болоһоор. Үнгэрһэн хоёр һарада энэ шалтагаанаар 3,5 мянган хүн ажалдаа гараагүй.

Салин хүлһыемнай түлэгты гэжэ буһалгаалагшад гол эрилтэ табина. Тээд байгша оной феврилиин һүүл болотор тодорхой хэмжээнүүд абтаагүй байгаа.

С.ДРЫГАНОВА,

Статистикын хотын управлениин начальник.

### ҮБЭЛДӨӨ ДУЛААГААР ХАНГАГДАХА ГҮБДИ?

Хотын гэр байрануудые дулаагаар гол түлэб Улаан-Үдын 1-дэхи ба 2-дохи ТЭЦ-үүд хангадаг гэшиэ ааб даа. Мүнөө эдэ предприятинуудта үбэлэй хаһада бээлзлгын ажал ябуулагдана. Тээд мүнгэ танганай дутагдаһан дээрһээ ажалшые мүртэй ябуулагданагүй. Жэсээнь, 1-дэхи ТЭЦ дээрэ шэнэ турбинануудые, аккумуляторнуудые, бүйлүүр станцинуудые ашагалгада үгэхэ хэрэгтэй. Эдэ болон бусад заһабарилгын хүдэлмэриинүүдтэ дүн хамтадаа 34 миллиард түхэриг хэрэгтэй болоно. Энэ хэмжээнэй мүнгэ "Бурятэнерго" гэжэ акционернэ бүлгэм үгэхэ ёһотой байгаа. Зайн гал хэрэгсэлшэдэй зүлһөө түлбэринүүдэй үгы дээрһээ горитой мүнгэньшые ороногүй.

Зунай дулаан саг үнгэржэл байна. Уданшыегүй үбэлэй шэмэрүүн хүйтэн эхилэхэ. Хэрбээ мүнгэнэй эдэ ажадаа һомологдоогүй болбол, хотын гэрнүүд дулаагаар хангаданшыегүй байжа магад.

В.ШАГДУРОВ.

## АМИН ХООЛНАЙ - АРБАЙ ТАРЯАМНАЙ

Д.И.Кузнецовой хүтэлбэрилдэг "Забайкалец" хамтын хүдөө ажыхын предпряти 10711 гектар таряалангай гээртэй юм. Тиимэһээ эндэ таряан жал гол һалбари болоно.

Байгша ондо 6248 гектар талмайда орооһото ургамалнууд таригдаа. Тэрэ тоодо 3542 гектарынь шэниисэ эзэлээ. Эды шэнээн талмайда шэниисэ тарихадаа, ажыхын хүтэлбэрилэгшэ Д.Кузнецов эдэе хоолдо ородог талха таряагаар ажалшадаа сүм хангаха зорилго табина.



тэмдэглэмээр. Тэдэнэр үдэр соо 200 гаран бүүлхэ хилээмэ барижа, нютагайнгаа зоние хилээмээр хүсэд хүрэхэ хэмжээндэ хангадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажыхын тээрмэдэ хүлгөөтэй; пекарьнүүд О.Шаяхматова ба Т.Родионова; тээрмэшэн И.Н.Калашников.

С.БАЛДУЕВАЙ фототекст.



Энэ зорилгоор тус ажыхын харьяата газар дээрэ өөрын тээрмэ түхөөрэгдэнхэй, мүн пекарни баригданхай. Эндэхи таряашадай ургуулан орооһон нютагайнгаа тээрмэдэ шэниисын һайхан талхан болгогдоод, лекарнида оруулагдадаг юм.

Ажыхын тээрмэдэ И.Н.Калашников хүдэлдэг. Тэрэ үдэр бүхэндэ 23-25 центнер орооһо татадаг. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр тэрэ ажыхын жасада 31 миллион үлүүтэй түхэригэй олзо оруулаа.

Тэрэшэлэн пекарниин хүдэлмэрилэгшэд О.А.Шаяхматова ба Т.А.Родионова гэгшэдэй ажалые онсо





**ТОМО БАРИЛГАНУУД,  
ТОБИР ТУГАЛНУУД...**

Мухар-Шэбэрэй аймагай "Забайкалец" гэнэн хамтын хүдөө ажыхын предпрятитида мал ажалай халбарид горитой анхарал хандуулагдана. Нүүлэй жэлнүүдтэ мал ажалай продукци тусхайлбал, хү үйлэдбэрилгэ эрид доошолбошье, эндэ адууна малаа үсөөрүүлхэгүй гэжэ оролдоно.

Тус хамтын ажыхыда хү хаалин хоёр фермэдэ 700 толгой үнээд, 170 толгой хашараг, гунжад, 680 толгой тугал буруун харуулаагдана. Ниитын адууна малай тоо толгойе олошоруулха зорилготой байһыень шэнэ барилганууд эли бодо гэршэлнэ. Эндэ 400 толгой эбэртэ бодо мал байлгахыа хү хаалин шэнэ комплекс ашаглалгада тушаагдаа, үшөө зуун малай байра байдал түхөөрэгдэжэ байнхай.

Хүһөөтын хү хаалин комплексдо бодо мал гарзалуулангүй ондо оруулха, тэдэнэ шахан таргалуулха хэрэгтэ анхарал хандуулагдана.

Хүһөөтын хү хаалин комплексдо үнгэрэгшэ жэлдэ 113 тугал гарза хоролтогуйгөөр түлжүүлжэ, толгой бүхэнэйнь шэгнүүрье сүүдхэдээ дунда зэргээр 700 грэммаар нэмээһэн байна. Тугалшад Е.Ефимова, М.Иванова болон бусадай хүсөөр өөдэргэн, тобир тарган түл түрээ эндэ түлжүүлэгдэнэ. Энэнь оролдолгын, найн харууһанай хүсэн. Малшадай урагшатай ажал хүдэлмэриие



Хүһөөтын хү хаалин комплексые даагша Б.М.Кононов шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ.

**ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: тугалшан Е.Ефимова; хаалишан Ф.Фетисова; Хүһөөтын хү хаалин шэнэ комплексые даагша Б.М.Кононов.**

С.БАЛДУЕВАЙ фототекст.

**1996 ОНДО МАЛ АЖАЛАЙ  
ПРОДУКЦИ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫН  
ХЭМЖЭЭН ТУХАЙ МЭДЭЭСЭЛ**

Буряадай тоо, баримтын гүрэнэй хороон 1996 ондо бүхн түхэлэй ажыхынуудта мал ажалай продукци үйлэдбэрилгын тоо, баримтануудые согсолбо.

1996 ондо элдэб түхэлэй ажыхынуудта мал ажыхын продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 1995 онойхитой жэшэхэдэ доошолоо. Мал ба шубуу худалдалгын хэмжээн 74,4 мянган тоннодо (амидын шэгнүүрэй) гэхэ гү, али урдахи жэлэйхидэ орходоо 93 процентдэ, хү хаалга 159,8 мянган тоннодо (97 процент), үндэгэ абалга - 109,4 мянган шт. (86 процент), ношон - 1,2 мянган тоннодо (84 процент) хүрөө. Гэхын хажуугаар үмсын ажыхынуудта хү үйлэдбэрилгэ 5 процент ба үндэгэ үйлэдбэрилгэ 32 процентээр дээшэлээ.

Мал ажыхын продукциин хэмжээнэй доошололго хадаа гол түлэб мал ажалай ашаг үрэ доошолонһоо ба тэжээл дутадаһанһаа болоо.

Предпрятинуудта, хамтын ажыхынуудта малай тоо толгойн доошолонь үмсын ажыхынуудта дээшэлэгээр хүсэдүүлэгдэнэгүй, харин гахайн, хони, ямаанай толгой бүхн түхэлэй ажыхынуудта хороон байна. 1996 ондо малай ашаг үрэ урда жэлэйхидэ орходоо ехэ болоошье хаа, бага хэмжээтэй байһан заандаа. Хүдөө ажыхын предпрятинуудта нэгэ үнээн бүриһөө 1109 килограмм хүн хаагдана, энэнь 1995 онойхиһоо 50 килограммаар ехэ, ноһо хайшаалгын хэмжээн - нэгэ хонин бүриһөө 2,5 кг (1995- -2,1 кг) болоо. Тушаагдаһан малай толгой бүхэнэй амидын шэгнүүр 266 килограмм (1995 ондо 260 кг) хүрөө, тэрээн соого тарган ба дунда жиирэй шэгнүүртэй малай тоо горитойгоор доошолон байна.

Мал ажалай продукциин ехэнхи хубинь үмсын зөөритэй ажыхынуудта үйлэдбэрилэгдөө, гүрэнэй мэдэлэй ажыхынуудта мяха хүнэй оройдоол 4 процентнь, ноһоной 9 процентнь үйлэдбэрилэгдөө.

**Б.ЖУГДУРОВА,**  
Буряадай статистикийн хорооной таһагай начальник.

Гусиноозерскын шахтын архивые даагша, шахтер, ажалай ветеран Иван Самданович Самданов Гусиноозерск хотын түүхэ тухай "Нүүрһэшэн, минни хуби заяан" (Судьба моя, шахтерская) гэжэ баримтата туужа бэшээд хэблээдэ бэлдэнхэй. Шахтерой хүшэршье, аймшагтайшье ажалда бүхн наһаараа хүдэлжэ гараһан хүдэлмэриин хүнэй энэ ном бэшээһиний ехэ һонирхолтой.

**НҮҮРЬЭШЭД, ЭНЕРГЕТИГҮҮД  
ТУХАЙ БАРИМТАТА ТУУЖА**

Шахты хотын горно-промышленна хургуули 1950 ондо дүүргэһэн саһаа нүүрһэшэнэй газар доро хүдэлжэ бүхн мэргэжэлнүүдээр хүдэлжэ үзэһэн намтартай. 1983 ондо наһанайнгаа амаралтада гараһанай удаа туужынгаа бодото баримтануудые суглуулжа эхилһэн юм. 1989 ондо шахтынгаа архивые даагша болоһоор ном дээрээ бүри гүнзэггээр хүдэлжэ, захата болгоо.

Бусадһаа юугээрээшье илгараагүй багахан хото гэжэ ханахадашни, олонхи ушарта баалалтаар ерһэн олон мянган хүнэй хуби заяан худхаранхай гэжэ үннэй документнүүд гэршэлнэ. "Галуута нууртахи ГУЛаг", "Хариһаа бусагшад" (Репатрианты), "Япон батальонной хубин", "Түүхын эхин" гэхэшэлэн туужа соо шахтернуудай баатарлиг ажал тухай бэшэгдэнхэй юм. Архивай документнүүдые ирахада, хотымнай гушаад, дүшөөд онуудай байдал эли харагдадаг.

Газар доро, ажал дээрээ наһа бараһан нүүрһэшэд, Социалис Ажалай Герой, проходчик Г.Д.Тубчинов болон, мүн орден, медальнуудаар, "Шахтерой Алдар" тэмдэгээр шагнагдаһан олон хүнүүд тухай тэрэ ном дотор бэшэгдэнхэй.

Гансашье шахтернууд бэшэ, тэдэнэй ажабайдалтай нягта холбоотой врачнууд, багшанар, журналистнууд, полиграфистнууд, хабсаргагшад, энергетигүүд, техникескэ мэргэжэл олгогшод болон нүүрһэшэдые аюуһаа абарагшад тухай дэлгэрэнгээр бэшээ. Тиймэдээ уншагшадай һонирхол бүришье ехээр татана.

Хотымнай, эндэ ажаһууһан зоной түүхын бодото баримта болохо энэ ном гансашье ветерануудта бэшэ, тэдэнэй аша гутанарта хэтэдэ, хэрэгтэй зүйл. Тээд...

Мүнөөнэй хүшэр үедэ энэ ном хэблүүлхэ мүнгэн хэрэгтэй. Хотымнай предпрятити, эмхи зургаанууд, эрхэтэдэ энэ ном хэблүүлхэ хэрэгтэ туһалжа, И.С.Самдановай наһанай ажалые түүхын хүшөө болгон хойто үедэ үлөөһэй гэжэ ханагдана.

Энэ ном хэблээгдэ туһалха, буянта хэрэг үйлэдэхэ хүсэлтэн нимэ хаягаар хандыт гэжэ гуйнаб.

671280. г.Гусиноозерск, ул. Энергетиков, 22 кв. 68 гү, али Гусиноозерск, Главпочтамт а/я 142. Самданову Ивану Самдановичу.

**К. КАЧЕВА,**  
Сэлэнгын районой захиргаанай архивай таһагые даагша.

Олонхи предпрятинуудай мүнгэ зөөрээр хангалтагүй байдалай улам доройтоһон, налог тохолгын хэмжээнэй

**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЭКОНОМИКЫН ХҮГЖЭЛТЫН  
1997 ОНОЙ ЯНВАРЬ-МАЙ ҺАРАНУУДАЙ ДҮНГҮҮД**

доошолон ушарһаа боложо республикын бюджетэй гүйсэдхэлгэ 1997 оной январь-май харануудта ехэ хүшэрөөр ябуулагдаа.

Хамтагдаһан бюджетэй олзо оршо 1997 оной апрель һарада валова региональна продуктын 15 процентдэ хүрөө (1996 оной апрель һарада - 21 процент байгаа).

Олзо оршоһоо татагдааг налогой хэмжээн хамтын олзо оршын 8 процент, нэмэгдэһэн сэнгэй налогой 6 процент болоһон байна.

1997 оной январь-май харануудта валова региональна продуктын мүнөөнэй сэнгүүдээр 3639,4 млрд. түхэриг болоно. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхата, бодото хэмжээһиний 9 процентээр доошолоо.

Бюджет гүйсэдхэлгын талаар шахардуу байдал дотоодын эрилтэ хэрэглэмжын хэмжээнэй доошололгодо нүлөөлөө.

Саарһан мүнгэнэй сэнгэй уналгын хэмжээн таба харын туршада 106,4 процентдэ хүрөө. 1997 оной январь-май харануудта эд хэрэглэгшэдэй сэнгүүд һарадаа дунда зэргэдэ 1,3 процентээр дээшэлээ. Харин 1996 оной энэ үедэ 3 процентээр дээшэлһэн байгаа. Энэнь Рос-

син банкын хизаарлагдаһан хэмжээндэ мүнгэ зөөри болон урьһаламжа үгэлэгһөө болоо.

1997 оной январь-май харануудай туршада промышленностин үйлэдбэрийн хэмжээн нэгэ жэгдэ доошолоо. Промышленностиин үйлэдбэрийн хэмжээн 1997 оной январь-май харануудта нёдондонойхидо орходоо 99,8 процентдэ хүрөө. Сэлэнгын ЦКК-гай тогтууритай хүдэлмэрийн ашаар саарһа үйлэдбэрилгын хэмжээн дээшэлээ.

Байгша оной январь-май харануудта инвестици һомололго ехэ хүшэр байдалтай байгаа. Нёдондо энэ үеынхитэй сасуулхата, инвестици һомололгын хэмжээн 18 процентээр доошолоо.

1996 оной январь-май харануудай байдалтай сасуулан харахада, хүдөө ажыхын продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 3 процентээр доошолоо.

Республикын хүдөө ажыхын предпрятинууд 330 мянган гектар талмайда ороһото ургамалнуудые тариба. (Энэнь нёдондоной хэмжээнэй 99,3 процент болоно).

Байгша ондо овоц тариһан талмай 2,5 дахин үргэдхэгдөө.

Харин мал ажалай гол яһануудые үйлэдбэрилгын хэмжээн байгша оной январь-май харанууд соо нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхата доошолоо гэбэл: мяха үйлэдбэрилгэ - 12, хү - 22, үндэгэ - 3 процентээр.

1996 оной январь-май харануудтай сасуулхата, хүн зоной мүнгэ зөөрийн хэмжээн 20 процентээр доошолоо.

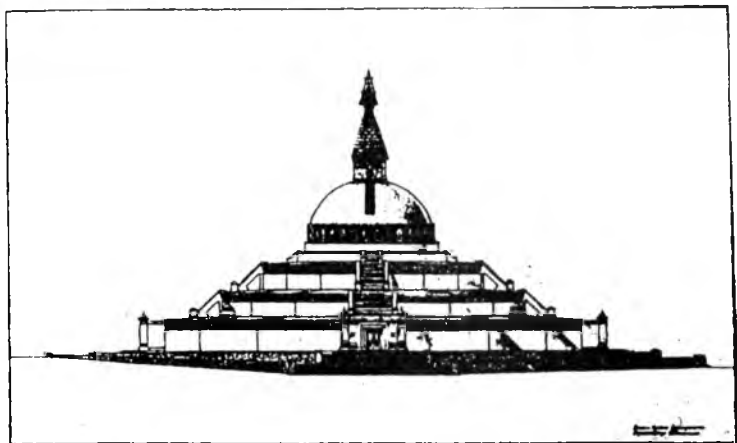
1997 оной январь-май харануудта дунда зэргээр нэгэ хүнэй ажаһуудал хангаха эгээр бага хэмжээн һарадаа 419 мянган түхэригтэ хүрөө.

1997 оной майн 26-най байдалаар салин түлэлгын талаар үри шэри 663,3 млрд. түхэригтэ хүрөө.

Ажалаар хангалгын албануудта май харын эсрээр бүридхэлдэ абтаһан ажалгүйшүүдэй тоо 12,4 мянган хүрөө. Энэнь үнгрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхата 20 процентээр дээшэлээ.

Республикын демографическа талаар байдал муудаһан заандаа. Наһанһаа нүгшөгшэдэй тоо түрэгшэдэй тоо ахина. Хүн зоной үсөөрнэ гэхэ гү, али 100 ажыхуушадтай 1,0 хүн хорооно.

**Буряад Республикын Госкомстат**



бодисаданартаа хандан сэдхээд, энэ хоёр дулалнууд амитан бүхэниие зоболонһоо аршалаг, муу байдалһаа гарахыень туһалаг гээд, баруун гарайнгаа нэрэгүй хургаар нулимсаяа абажа доошонь сүршэбэ. Бурхан багшын нюдэнэй сэсэгы сооһоо гараһан хоёр нулимса

субарга бүтээжэ байхада, засагаархидайтнай, ороноймнай баяшуулай угаа ехэ юумэ бүтээжэ шадаха байһаншье хаа, доройтоһон доромжолуулан шэнги болонобди. Ушартиимэһээ энэ барилгыё болуулха зарлиг гаргыт гэжэ тэдэнэр хаанһаа гуйна.

Харюудань хаан иигэжэ

субаргын барилгыё эхилһэн юм. Бурядаймнай хүзэгтэн энэ үйлэ хэрэгыё дэмжэлсэһэн, мүнгэ зөөрээр хамһалсаһан ааб даа.

Олон жэлдэ барилгын ажалда хүтэлбэрлэгшөөр хүдэлһэн барилгашан-инженер Константин Патанханович Базарон барилгыёнь удайдадаг.

### Джарун Хашорай субарга бодхоолгодо жабаадаа

## ЗОНОЙ АША ТУҢААР БҮТЭХЭНЬ БОЛТОГОЙ!

Буддын шажан мүргэлтэй 10 гүрэнэй түлөөлэгшэд июлин нэгэнһээ Улаан-Үдэдэмнай сугларжа хурал-суглаа хэжэ байхадань, республикынгаа хүзэгшэдэй үмэнһөө Хэжэнгэдэ баригдажа байгаа "Джарун Хашорай" субаргын барилга тухай үшөө дахин ханамжаяа уншагшадтаяа хуаалдаха хүсэлэнтэй байгдана. Нэн түрүүн Санкт-Петербургда хэблэн гаргагдадаг "Гаруди" журналда 1994 оной хоёрдох номерто хэблэгдэһэн "Джарун Хашорай" субаргын домог удха шанар ехэ дэлгэрэнгыгээр бэшээтэй байгаа. Тэрэниие танай анхаралда дуржанаб.

Бэшэн жэлэй арбадахи үдэр Түбэдэй түрүүшын дасан Самвелингын дундахи таһагта гэгээн түрэлтэ шажание барижа байһан хаан Тисрундибзэн, бадма линхуа сэсэг дээрэһээ мүндэлһэн Гүрү-багшын хорин табан шабинар сугларжа, Бадмасамбаава багшаяа юһэн олбогоор шэмэглэһэн шэрээдэ хуулгажа айлшан болохыень уриһан байна. Тисрундибзэн хаан гэгээн түрэлтэ Бурхан багшадаа алтан аяга соо хэһэн унда айлдахаһан, бүхы дэлхэйн шэмэтэ эдээ хоолоор хүндэлһэн, өөрынгөө шэмэг зүүдхэлэй 21 зүйл, табан алтан сүгсэ, долоон алтан домбо, ногоон торгоор шэмэгдэһэн найман хубсаһа, бэшэшье зүүдхэл бэлэг бариһан байна. Мянга дахин багшынгаа урда лунажа мүргөөд, Тисрундибзэн хаан Гүрү-багшадаа ингэжэ хандана.

Гэгээн түрэлтэ Бадмасамбаава багшамни! Би улаан нюурта дээрмэшэ хармагшадтай орон Түбэдтэ түрэнһэнби, тэрэн дээрэһээ боложо бурхан шажанай ном эндэ дэлгэрүүлһэн Шантиракшита бодисадыё Захор юртэмсэһөө, таниие Индин хойто хаяа Уржанаһаа урижа асараад, шажанай ном хургаал үшөөл саашань дэлгэрүүлхэ хүсэлэнтэй байгдана. Бүхы бурхадай, бодисаданарай ухаан бодол суглуулһан, гурбан эрдэниин - бурхан,

бурханай хубарагуудай багтан байрлахаар субарга Самьеда бариһан түүхэтэйб. Тэрэһээ хойшо гурбан эрдэниин хургаал хадын үндэрһөө толотожо байһан наранай элшэдэл дэлгэржэ, Алтан үедэ Махакашьяпа бурханай Магархада айлдахаһан хургаал шэнгээр, хүнэй ухаан бодолдо нэбтэрэн ороод, нүлөө үзүүлжэ байһаниинь гайхалгүй. Махакашьяпа бурханай шажанай ном айлдахажа байхада, дүрбэн хүбүүтэй Жадзима эхэнэр, Джарун Хашорай субарга Непал ороной Магутада бариһан түүхэтэй.

Гэгээн түрэлтэ Багшамнай! Тэрэ үедэ субарга бүтээгшэдэй хүсэл эрмэлзэл тухай, ерээдүйн үе сагыё дурдан энэ наһанайнгаа нүгэл хилэнсэг арилган мүргэл хэжэ байхыемнай субарга баригшадта хөөрөжэ үгэхыетнай ехэтэ гуйнабди. Хүндэтэ Тисрундибзэн хаан! Субарга яажэ бүтээһэн тухай үльгэр домог түүрээхэдэмни, ехэл анхаран шагныш даа, гэжэ Бадмасамбаава багша үльгэрөө эхилнэ.

Урдын урда үедэ, хэдэн олон үеын саана бодисада Арьяабаала бурхан Абида бурхан багшада хандан, амиды юумыё бүхы муу үйлэ хэрэг, зоболонһоо сүлөөлжэ, нүгэл хилэнсэгыень арилгажа, арюудхахыень гуйһан байна. Тэрэ эрилтыень Абида бурхан дүүргэжэ, амиды зониие зоболонһоо сүлөөлбэб гэжэ сэдхээд, Потаса хэрэмэй орой дээрэ гаража зургаан юртэмсыё шэртэн харахадань, доодын юртэмсэдэ зоболон, муу юумэн сүлөөлэгдөөгүй, үтэнэй батаганын хаядаһан дээрэ обогошолдон байһандал үзэгдэбэ ха. Юртэмсэ бүхэниие зоболонһоо аршалхань хүндэ гэжэ гүнзэгы ухаан, сэдхэлээрээ ойлгон обогошолдожо байһан амитадыё харахадаа, хайрлан бархиржа, хоёр нулимсын хасар дээгүүрнь доошолон урдан байхада, бүхы бурхад,

тэнгэриин гушан гурбан бурхадай эзэн Индрын хоёр басагад боложо хубилан мүндэлнэ. Нэгэ басагандань бурхан Пурна нэрэ үгэнэ, нүгөөдыень Апурна гэжэ нэрлэнэ. Апурна басаган бурхадай журам эбдэжэ, гоё найхан сэсэгүүдыё хулуугаад, тэрэнэйнгээ хэһээлгэдэ Матуша гэжэ Непалай нэгэ орондо Пурна эхэнэр Ансу шубуушанай гэр бүлэдэ Шамвара нэрэтэй басаган боложо мүндэлбэ. Шамвара басаган ехэ болоод, ондо ондоо эрэшүүлһээ дүрбэн хүбүүдыё түрэнэ. Ехэ хүбүүнэйнь эсэгэ моришон, хоёрдохы хүбүүнэйнь эсэгэ гахайшан, гурбадахынь эсэгэ нохойшон, дүрбэдэхынь шубуушан эсэгэтэй байба. Шубуушан Шанвара үри хүүгэдээ өөдөн болгожо, баялиг зөөритэй боложо, бурхан бүхэнэй ухаан бодол багтаажа шадаха үри хүүгэдэйнгээ харгыень сэбэрлэжэ, хүн түрэлтэндэ туһа хүргэн, буян хэхэ хүсэлдэ диилдэжэ, субарга бариха хүсэлтэй Махараджа хаанда гуйлтатай ошоно ха.

"Дээдын түрэлтэ хаан эсэгэ! Би үгытэй ядуу шубуушан ябаһан эхэнэрби. Дүрбэн ондоо эрэхээ дүрбэн хүбүүдыё хүл дээрэнь гаргааб. Ажалайнгаа ашаг шэмээр мүнгэ зөөритэй болооб. Энэ зөөриё хэрэглэн субарга бариха зүбшөөл гуйжа таңда ерээд байнаб, - гэнэ.

Махараджа хаан түүхэй түргэн шиидхэбэри абадагүй һэн тула бодожо үзэһэнэй удаа шубуушан Шанварада субарга барихыень зүбшөөбэ. Тиигэжэ шубуушан эхэнэр дүрбэн хүбүүтээ, заан, элжэгэн туһамаршадтай шубуу шорой зөөжэ, гурбан дабхар болотор субаргаа бүтээгээд байхадань, Непалай зон шубуушан эхэнэрэй үйлэ хэрэгтэ атаа жүтөөндэ диилдэжэ, барилгыёнь болуулха хүсэлтэй Махараджа хаанда ошоно.

Дээдын түрэлтэ хаан! Үгытэй эхэнэрэй иимэ ехэ

зондо хэлэбэ: " - Энэ үгытэй эхэнэр дүрбэн хүбүүдыё хүл дээрэнь гаргаад, зөөриё арьбадхажа, субарга бүтээжэ байһаниинь һайшаалтай, гайхамшагта хэрэг болоно. Би энэ хэрэгыё дэмжэһэн байгааб, хэлэһэн үгээ һөөргэнь абадагүйб гэжэ хаан арсаа бэлэй. Тиигэжэ тэрэ субаргань "Джарун Хашор" гэжэ нэрэтэй болоһон байгаа. Энээнэй тайлбаринь иимэ: "Хаанай зарлиг гаргаад байхада, ямаршьё бэрхшээлнүүд гаталагдаха гэхэн удхатай юм."

Дүрбэн жэл соо баригдажа байһан субаргын дүүрэнгэжэ байхада, шубуушан Шанварын үбшэлжэ, наһа барахадань, сан бүрээ, хэнгэрэгэй абяан дууджа, тэнгэриин бурхад сэсэгээр бороо оруулжа, долоон үнгын холонго толотожо, Шанвара эхэнэр энэ наһандаа үйлэдэһэн буянгайнгаа аша туһаар бурхан боложо түрэнһэн домогтой.

Эхынгээ нүгшэһэнэй һүүлдэ дүрбэн хүбүүдынь үшөө гурбан жэлэй туршада субаргаа дүүргэжэ, мүргэл хэжэ, арюудхажа, сэсэг намаагаар шэмэглэн байхадань, Махакашьяпа бурхан бодисаданартаа тэнгэридэ харагдан байһан түүхэтэй.

Арбан зүгэй бодисаданар бүхы бурхад гурбан тэнгэриин хаан дошхоншьё, даруушьё сахюусад сугларжа, энэ субаргыё шэмэглэлсэһэн, хамаадаһан домогтой.

Тэрэ найрай боложо байхада, гурба дахин газар хүдэлжэ, тэнгэриһээ сэсэгээр бороо орожо, бурхадай бодисаданарай сахюусадай ухаан бодолһоонь гэрэл толотожо, наранай элшыё диилэһэншүүгээр харагдан, табан үдэр наран хиртэһэн байха юм.

Иимэ ехэ удха шанартай Джарун Хашорай субарга бүтээжэ, Хэжэнгэ нутагайнгаа болон Буряад орондо ажаһуудаг арад түмэнэй амгалан тайбаниёе сахюулжа байха зорилготой 1990 оной эхээр Хэжэнгын дасанай шэрээтэ ламхай Цыван Дашацыренов

Хэжэнгын аймагай эмхи зургаанууд арга шадалаараа хамһалсаа, олон шамбай хүбүүд субаргын барилгада хүдэлөө. Ехэ юумэ бүтээгдээ. Гэбэшьё мүнгэ зөөриин дуталдаһанһаа боложо, арад зоноо аршалха субаргамнай хэдэн жэлэй туршада баригдахаяа болишоод байна.

1995 ондо Цыван ламхайн эдэбхээр Джарун Хашорай бурядай жаса бии болгогдожо, лотерейн биледүүдыё зондо худалдажа, тэрэһээ үлүү гараһан олзо нэмэрээрнь субаргаа бүтээхэ гэхэн зүбтэй шиидхэбэри абтаа һэн. Республикын засагай талаһаа субаргын бүтээлдэ мүртэй туһаламжа хэгдээгүй. Москва хотодо 3 миллион лотерейн билет хэблэхыень захигдажа, 1,5 миллиард түхэригэй урьһаламжа гүрэнһөө абтаһан байна. Нэгэ биледэйнь үнэ 5 мянган түхэригтэ.

Лотерей хэблэгшэдтэ салын түлэхэ, командировочно гаргаша, биледүүдээ наашань асарха гэхэшэлэн хэрэгүүдтэ 300 миллион түхэриг тэрэ мүнгэнһөө түлэгдэнхэй.

Субаргын жасын түрүүлэгшын орлогшо байһан юрист мэргэжэлтэй Александр Данзынович Шойжолов акционернэ "Омск хлебопродукт" бүлгэмһөө гурил абаад худалдажа, энэ жасын мүнгыё арьбадхахам гэжэ 400 миллион түхэриг абаһан аад, мүнөө болоходо мүнгэншьё, гурилшьё байхагүй, тэрэ өөрөө олодохойё болин тэрэедэжэ ябана. Энэ хэрэгээр прокуратурада хэрэг баригдаһаар жэл үнгэрөө. Дүнгын харагдаагүй. Джарун Хашорай жасыё энэ жэлэй март нараһаа хүтэлбэрлэжэ эхилһэн Будажап

Д а ш и д о н д о к о в и ч Жамсаранов энэ хэрэгыё дахин республикын прокуратурада үгөөд байна. Үлэһэн мүнгыёнь арьбадхаха хүсэлтэй. "Сибакдемабанктай" хэлсээн баталагдаад, тэрэ мүнгэн тус банка оруулагдаа һэн.

Джарун Хашорай субарга бодхоолгодо хабаадайл

# ЗОНОЙ АША ТУХААР БҮТЭХЭНЬ БОЛТОГОЙ!

(Түгэхсэл. Эхинийн 3-дахи нюурта).

Жасын түрүүлэгшэ Цыван ламхайн сэбэр сэхэ зангыень хэрэглэн, тус банкын директор Б-Ш.Ч. Батуев тэрэ мунгые баяжахын тула хэрэглээд, оршо гаршын түлбэринүүдые огто түлэнгүй субаргын жасые панхаруутуулаад байна. "Сибакәдембанкынхидай" баяжахань баяжаа гэбэшье, мүнөө болоходо, банкнй банкротой тоодо оронхой. Хуули сахидаг эмхи зургаануудай хүсөөр Новосибирскдэ мэдэлтэй энэ банкнаа мунгээе бусаахал юм бэээ. Теэд энэнь хэзээб?

Худалдаха зорилготой лотерейн биледүүдые абаһан олон хүнүүд жасатаяа тоосоогоо хээгүй байһаар.

Мүнөө үедэ эдэбхитэдэй бүлэг байгуулагданхай. Дээрэ дурсагдаһан хэрэгүүдээр республикын прокуратура, МВД-гэй хүдэлмэрилэгшэд шалгалтануудые хэжэ байнхай.

- "Нэхэхэ дахахын һайгаар мунгээе суглуулнабди. Нэгэдэхи шатын дүүрэхэ ёһотойшье хаань, олон элдэб шалтагаануудһаа боложо, хоёрдохи шатадань орожо шадахаяа болёод байнабди. Лотерейн биледэй шүүбэри жасын ажалшадай салинда, налог татабаринуудта түлэгдэ түлэгдэһөөр, олзо оршын үлүү гараха юумэ харагданагүй", - гэжэ жасын шэнэ түрүүлэгшэ Б.Д.Жамсаранов хэлэнэ.

5 мянганһаа 1 миллион хүрэтэр хэмжээтэй шүүбэринүүд түлэгдэнхэй. Дүрбэн автомашина шүүбэридэ тудһаад, түлэгдөөдүй. Ехэ шүүбэринүүд (гэр байра, трактор) хамаг биледүүдэй худалдагдаһан хойно түлэгдэхэ ёһотой юм.

1990 оной сентябриин 26-да Непалһаа гэгээн түрэлтэ Дукбацечу римбүүшэ уригдажа, Хэжэнгемнай морилоод газар гуйжа, "Бүмбэ" ньюһан, "бурханай ордон субарга-Шоддэн Лхахан" гэжэ нэрэтэй болгоод, проект - зураг



дээрэнь өөрынгөө тамга-тэмдэг табижа үршөөһэн.

- "Яаралгүй, һайн шанартайгаар энэ ехэ барилгаяа түгэхсэбэлтнай, нютаг орондотнай, нютагай арад түмэндэ аза талаан, байдалтай һайн тээшэ шэглэжэ, энэ тала дайдатнай сэсэг намаагаар бүрхөөн, жаргалай орон болохонь дамжаггүй" гэжэ 1991 майн 21-дэ субаргын нуурида түрүүшын шулуу хэлгэндэ Бакула-римбүүшэ юрөөгөө юм, - гэжэ дид-хамба лама Цыван Хэжэнгэһээ ерээд хөөрэн омогтой байһаниинь һананаб.

"Джарунхашорой" субарга соо Багшын Согшин зурагдаха, Ганжуур, Данжуурай ботинууд, олон бурхадай ном заабари хургаалнууд, Бурхадай, Бодисаданарай, сахюусануудай дүр зурагууд, Түбэдгэхи бурхан багшын хургуулин дүрбэн дуган, библиотекэ, хубарагуудта ном зааха хургуули, номуудые хэблэхэ таһагууд, ламанар, айлшадай байха зохиод буудал хараалагданхай. Газһаа талаһаа субарга, зосоонь дуган байхаар бүтээгдэхэ юм.

Тэрээнһээ саашань музей хэгдэхээр түсэблэгдэнхэй. "Джарунхашор" гэгээн хүндэлэлэй алтан дэбтэр соо, эдэбхи гаргажа субаргын барилгада хамһалсаһан хүнүүдэй нэрэ обог, һайн дураараа хорин биледүүдые худалдан абаһан хүнүүдэй нэрэ обогүүд бэшэгдэхэ. Мүнөө үедэ хори хорин биледүүдые худалдан абаһан, тэдэнэй нэрэ обог онсолхы

данса дээрэ 1500 хүн тэмдэглэгдэнхэй. Мунгэ алтанай дуталданһаа һүүлэй үедэ үнгэрхэдөө Ушхайтын хажуудахи үхэрэй комплекс задалжа, зарим зүйлнүүдые нь субаргын бүтээгдэхэ хэрэглэхэ тухай, субаргын

шажантанай түлөөлэгшэдэй хурал-суглаан манай барилгада ехэл нүлөөлжэ болохоор гэжэ һанамаар. Юундэб гэхэдэ, бурхан шажантай гүрэнүүдтэй харилсаа хэжэ, энэ барилгада туһаламжа эрихээр һэдэлгэнүүд үнинэй гарадаг һэн, тиигээд харилсаа хэхээе ошожо ябалтагүй, тэдэмнай өөһэдөө ерэжэ байхадань баярламаар. Энэ барилга

ябаһан хүнүүдшье ушардаг болонхой. Теэд Хэжэнгэ нютагаймнай ой модон дууһанташоо хэбэртэй, тойроод халсагай толгойнууд лэ үзэмжэгүйгөөр үзэгдэдэг болонхой. Ерээдүйн зонтоёо баялигһаа хубаалдаагүйдэ, нүгэл болохонь этигэмээр. Модо бэшүүлжэ абабашье гэлэй, ороһон олзонь өөрын халаһанһаа гарахань түбэгтэйшэг лэ байхал даа.

Гэб гэнтэ субаргын барилга дүүргэгдээд байгааһаа, республикадамнай ерэнэн айлшад, туристнууд, хари гүрэнһөө ябаһан айлшад, аяар холо Непал ошожо байхын орондо Хэжэнгэ нютагемнай ошожо, субаргада мүргэжэ, буян оложо, хандиб үргэжэ, бэлэг бэлэглэжэ байхал байгаа. Субаргын барилга хэээшье дүүргэгдэхэл байха, субаргын жасын мунгые "Сибакәдембанкһаа" хуули сахиха эмхи зургаануудай һайнаар лэ догторожо, биледүүдые худалдахаа абаһан зонууд түргэжэ жасатай тоосоогоо хыг гэжэ гуйгдаха байна.

Урданай, мүнөөнэй, ерээдүйн Бурхадай, Бодисаданарай гэгээн мүнхэ ухаан бодол, ном хургаали, гэрэл мэтэ толоржо, бүтээ байһан субарга соомнай залараад, үдэр бүхэндэ даяан бисалгал хэжэ, маани мэгзэмээ уншажа, оршон тойроноо сэдьхэлээрээ арюудхан, абарагша бурхануудһаа сэдьхэлэй мэлмыгээр бисалган хаража, боди сэдьхэл үйлэдэжэ, абарал эрижэ, шалтагаануудһаа усаджа, уг дамжан ерэнэн лама багшанартаа һүгэдэжэ, адис абан, субаргаяа тойрожо гороолон байхадамнай, субарга Эрдэни бүхы һанал бодольемни хүсэлдүүл жэ байхань болтогой!

**Намо Гүрүбхья  
Намо Дхармая  
Намо Буддая  
Намо Сангхя**

**Ким ВАНДАНОВ  
ажалай ветеран**



хэмжээе бага болгохо гэжэшье һураг суу тарана. Миний һанахада иимэ нангин элдэб бурхадай, бодисаданартай холбоотой "бурхан багшын ордонийе" элдэб юумэ хэрэглэжэ бузарлуулһанай үлүү гэжэ һанагдамаар.

Һайн саг ерэхэл юм бэээ, ходол иимэ үе байха гэжэ яахаб. Бидэнэй бүтээжэ шадаагүйшье һаа, манай доодо үе, хүгжэжэ ябаһан үри бэемнай дүүргэхэл ааб даа. Тиигээдшье жаа, ехэ болгожо, үгы гэбэл, газар дорохи дабхарыень шулуу шоройгоор бүглэхэшье һанаатай гэлсэдэг, эдэ бүгэдэдэ үлүү мунгэ зөөри гараад лэ, тэрэньшье хэгдэнэн юумэ үгы һалажа болохыень ойлгохоор. Ехэл һайнаар, ехээр хөөрсэгэнэлдэнгүй, бодожо үзэхөөр байха.

Мүнөө энэ үдэрнүүдтэ боложо байгаа буддын

тухай фильм буулгаад, субарга тухайгаа англи хэлэн дээрэ жаахан ном гаргаад, Хэжэнгэ нютагта Непалай Джарун Хашортол адли субарга бүтээгдэжэ байна гэжэ ойлгуулаа һаа, ехэтэл һонирхохо байгаа гэжэ һанамаар.

Энэ шажантанай хуралай ехэ түсэб соо энэ хэрэг байгаагүй юм ааб даа.

Субаргын жасын түлөөлэгшэд, Арадай Хуралай түлөөлэгшэ, Хэжэнгын гулваае гэхэшэлэн гурба - дүрбэн хүн болоод, хадагтайгаар буулгаһан фильмээ, субарга тухай номоо бэлэглээ һаань, ехэл юумэ хэгдэхэ байгаа.

Хэжэнгэдэ тоонтотой, хүл дээрээ гаража байһан залуу хүбүүд, басагаднай энэ барилгада хамһалсабал, хэдэн үедэ буян олохол һэн бэээ. Модо, материал бэлэдхээд, субаргын барилгада туһалхабди гэжэ

## Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

**Редактор А.Л.АНГАРХАЕВ.**

**РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: С.Д.РИНЧИНОВ (редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (редакторай орлогшо), Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (харюусалгата секретарь), Р.Б.ГАРМАЕВ, Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: Ц.Ц.ДОНДОГОЙ, С.Д.ОЧИРОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).**

**Манай адрес:**

670000, Улаан-Үдэ, Каландаринвиллин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетг хэблэлэй 1 хуудһан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 2363. Хэблэлдэ туһаалдаһан сэг 17.00.

"Республиканска типографи" гэгээн АО-до газетг хэблэгдээ. Директорийн телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 7822.

Редакциин телефонууд: редакторай - 1-50-96, приёмнын - 1-54-54, редакторай орлогшонорой - 1-68-08, 1-64-36, харюусалгата секретариин - 1-50-52, секретариадай - 1-62-62, таһагуу үндэһэтэнэй болон политическэ асуудалнуудаар - 1-55-97 (даагшань), 1-61-35, 1-34-05, экономикын - 1-63-86, 1-61-35, соёлой болон түүхын - 1-60-21 (даагшань), 1-57-63, залуушуулай, оюуталдай ажабайдалай болон олонинтын хүдэлмэринин - 1-54-93 (даагшань), 1-69-58, мэдээлэлэй болон соносхоллой - 1-67-81, корректорнүүдэй - 1-33-61, компьютернүүдэй - 1-66-76.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 1-49-94, бухгалтерин - 1-23-67, вахта - 1-35-95.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлые хазагайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.